

ПЛАНУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ НА МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

В сучасних умовах господарювання, залучення як оперативного так і стратегічного планування систематизує та впорядковує процес прийняття рішень на підприємствах. Планування є засобом координації, базою для постановки задач, на основі яких розробляється виробнича програма, маркетингова, цінова, інвестиційна, кредитна та інші політики.

Різними вченими, фахівцями-практиками з управління була розроблена значна кількість формалізованих підходів до системи планування, що більш притаманна середнім та великим підприємствам, серед яких можна виокремити таких: Іванова В.В. [1], Тарасюк Г.М., Хан Д., Шваб Л.І. тощо.

Метою статті є розгляд питання покращення планування, зокрема фінансового, на малих підприємствах.

Як показує вітчизняна практика, в малих підприємствах функція планування часто взагалі відсутня або її виконує власник. У випадках, коли підприємство розраховує на збільшення прибутковості та оптимізацію бізнес-процесів відмова від більш детального планування, зокрема фінансового планування, заздалегідь буде мати гальмівний вплив на розвиток підприємства. За наявності певного досвіду, керівник такого підприємства може більш точно прогнозувати видаткову частину фінансового плану, в той час як формування дохідної частини викликає більше складнощів.

Якщо підприємство є початківцем, то до задач можна віднести: розширення кола споживачів, перехід на наступну стадію розвитку тощо. Довгостроковим плануванням такі підприємства займаються в загальному вигляді, оскільки витратити час, ресурси, яких не завжди вистачає, більш детально не можуть, проте більш серйозно необхідно їм підходити до короткострокових планів.

Для більшості ж прибуткових підприємств основне завдання - розширити бізнес. Планування на такому підприємстві повинно бути більш детальним, поєднувати жорсткий контроль з гнучкістю, необхідною для охоплення нових ринків. На цій стадії фінансове планування дозволяє вигідно перерозподіляти ресурси, контролювати видатки та поповнювати резервний фонд. Потрібно відокремити капіталовкладення, оборотання яких уповільнено, від зайвих накладних витрат.

Існує дві схеми організації роботи по фінансовому плануванню:

- „зверху вниз” - передбачає, що керівництво підприємства визначає цілі та задачі (планові показники прибутковості). Після деталізації такі показники включаються до планів структурних підрозділів;

- „знизу вверх” - передбачає складання фінансових планів на рівні підрозділів, внесення їх на розгляд керівництва та прийняття. Вибір конкретної схеми роботи по складанню фінансового плану залежить від особливостей виробничого процесу, традиційних виробничих зв'язків, фінансових можливостей підприємства.

Складання фінансового плану традиційно включає в себе розробку трьох фінансових документів: план доходів та витрат, плановий баланс підприємства, план руху грошових коштів. Але для більш повного та ефективного планування додатково розробляється також план інвестиційної діяльності, виробнича та торгівельна програми підприємства, деталізовані форми планування.

Фінансове планування може бути дійсно вагомим чинником у розвитку підприємства лише у випадку запровадження ефективного контролюючого механізму для моніторингу виконання фінансового плану. По складності та трудомісткості розробки такого механізму його можна порівняти із процесом складання фінансового

плану. Система контролю повинна бути направлена на виконання головної задачі - забезпечити менеджмент підприємства інформацією, відносно просування підприємства до поставлених цілей. Щоб виконати ці функції у повному обсязі, контролюючий механізм повинен включати в себе контрольні точки моніторингу ходу виконання фінансового плану, проміжні фінансові та інші звіти, які дозволяють ідентифікувати просування до поставлених цілей.

Ефективне використання довгострокових та короткострокових грошових ресурсів - одна із найважливіших функцій фінансового планування. Крім того, для малих підприємств є й інші задачі планування, які притаманні великим підприємствам, наприклад, зовнішньо фірмового планування, щоб покращити свої позиції на ринку, отримати переваги над конкурентами, необхідно створювати позитивну суспільну думку, і для цього залучати фахівців з публік рилейшнз.

Отже, план малого підприємства повинен мати такі ж самі розділи, зокрема фінансово-економічного планування, як і на великих підприємствах та корпораціях, але складатися з меншої кількості допоміжних документів та розрахунків, бути менш деталізованим.

Література

1. Іванова В.В. Планування діяльності підприємства: Навч. посіб. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 472с.
2. Теличко Р. К. // Економіка, фінанси, право. - проблеми, питання, коментарі та поради. - № 8. - 2007.
3. Марченко О. І. // Фінанси України. - № 6. – 2007.
4. www.officeuabook.com

Сисоліна Н.П., к.е.н, доц., Савеленко Г.В., асистент
Кіровоградський національний технічний університет, м. Кіровоград, Україна

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВИРОБНИЧИХ ПІДПРИЄМСТВ

В сучасних ринкових умовах ефективність діяльності виробничих підприємств є актуальним завданням захисту економічних інтересів. Загроза зниження рівня прибутковості виробничих підприємств обумовлена інерційністю їх структури виробництва, підвищенням фізичного зносу обладнання, технологічною відсталістю тощо.

Дослідженням проблеми ефективної діяльності підприємств присвячені праці багатьох вчених, зокрема з питань прогнозування економічних показників В. В. Іванова [1], А. В. Матвійчука [2], Л. П. Яновського [3] тощо, проте подальшої розробки вимагає питання вибору методів і моделей для прогнозування прибутковості підприємств на основі сучасних ІТ-технологій.

Метою дослідження є напрями покращення управління прибутковістю виробничих підприємств як змінної системи.

Багатогранність поняття «прибутковість підприємства» дає змогу розглядати його з точки зору стану: ефективності використання ресурсів, виробничої системи, результативності, економічного розвитку, економічної безпеки тощо.

Тому для підвищення ефективної діяльності виробничих підприємств необхідно вчасно проводити моделювання економічних ризиків (наприклад, за методикою [4]), оскільки прибутковість підприємства збільшується через відсутність ризиків (виробничого, фінансового, транспортного тощо), пов'язаних з можливістю завдання різного роду збитків.

Оцінка градації рівнів прибутковості підприємства як системи приведена на рис. 1.